

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

Komise Rady hl. m. Prahy pro pěší a bezbariérovost

Zápis z jednání Komise Rady hl. m. Prahy pro pěší a bezbariérovost ze dne 7. 10. 2020

Jednání bylo vedeno on-line v prostředí Microsoft Teams. Z jednání byl pořízen záznam. Jednání vedl J. Mach.

Přítomni:

Předseda komise: Jan Heroudek.

Členové komise: Kristina Ullmannová (IPR), Jan Krčál (ČVUT), David Dohnal (DPP), Jaroslav Mach (ODO MHMP), Irena Šestáková (ČVUT).

Tajemník komise: Karolína Klímová

Hosté komise: Lubomír Mráz (NFOZP), Alexandra Balšanová, Petra Syrová (Pražské matky), František Brašna, Jiří Černý, Petr Kvěťák, Marika Jelínková (SCV MHMP), Filip Drápal (ROPID), Gabriela Švagrová (Nadace Charta 77, Konto Bariéry), Jaroslav Hájek, Dagmar Lanzová, Zuzana Buchtelová

Omluveni: Jan Vaněček, Tomáš Prousek (ROPID), Jan Kapitán

J. Mach zkonstatoval, že komise je vzhledem k počtu 6 přítomných členů z celkového počtu 9 členů usnášeníschopná.

Hlasování o zápisu z jednání dne 2. 9. 2020: 6 hlasů pro, zápis byl schválen.

Navržený program:

1. JIS.
2. Barevnost prvků ve veřejném prostoru.
3. Různé.

Hlasování o navrženém programu: 6 hlasů pro, program byl schválen.

Ad 1) Jednotný informační systém v Praze.

- stav projektu zrekapituloval Filip Drápal.

F. Brašna: Co bude znamenat sjednocování pro skupinu nevidomých a slabozrakých uživatelů? Bude s námi někdo konzultovat prototypy/návrhy? Upozorňuji, že nároky na přístupnost z hlediska osob s různými typy omezení se mohou různit. Ve studii se někdy zaměňují termíny orientační a informační systém.

F. Drápal: Budou sjednoceny typy písma, barevnost a další grafika, akustické výstupy, řešení aplikací atd., také napříč všemi dopravci. Logika i provedení navigace budou stejné ve všech typech veřejné hromadné dopravy. Budeme široce konzultovat jak zadání veřejné soutěže, tak funkční prototypy.

K. Ullmannová: Děkujeme za dobrou spolupráci v rámci řešení projektu JIS. Jaké výstupy z metra jsou testovány?

F. Drápal: Jedná se o označení jednotlivých výstupů z metra kódy (E1, E2 atd.), např. na tabulích na nástupišti a na směrových tabulích ve vestibulech metra, které se promítají i do aplikace vyhledávání spojení ve veřejné hromadné dopravě (IDOS, Lítačka atd.).

J. Černý: Požadavek na začlenění bezbariérové přístupnosti tedy bude součástí zadání veřejné soutěže. Prosím, aby byly tyto konzultovány velmi široce, i prostřednictvím této komise, např. s ohledem na EasyToRead formáty určené osobám s intelektuálním znevýhodněním atd. Bude toto realizováno skrze tuto komisi nebo pouze skrze pracovní skupiny?

F. Drápal: Oceníme možnost zprostředkování konzultací napříč odbornou i uživatelskou veřejností, a to rovněž k zadání soutěže o zhotovitele JIS.

D. Lanzová: Velice vítáme možnost vyjadřovat se k navrženým prototypům. Jakým způsobem byly zapracovány připomínky k prototypu zastávkového přístřešku na Palackého náměstí? Postrádám v tomto případě zpětnou vazbu.

K. Ullmannová: Všechny sebrané připomínky byly předány v souhrnném dokumentu zhotoviteli projektové dokumentace přístřešku. Popis vypořádání připomínek poskytneme této komisi.

D. Lanzová: V představené studii rekonstrukce Vítězného náměstí jsou zastávkové přístřešky navrženy rozdílně od testovaného mobiliáře. Jaké je tedy pravidlo pro uplatňování jednotného mobiliáře v Praze?

K. Ullmannová: Jednotný pražský mobiliář je zamýšlen pro využití ve standardním prostoru. Počítáme s tím, že některé veřejné prostory budou vybaveny specifickým mobiliářem podtrhujícím jejich jedinečnost. V případě Vítězného náměstí uvažujeme o tom, že přístřešky mohou plnit i další funkce (např. by zde možná mohly být umístěny veřejné toalety).

J. Krčál: Bude JIS reflektovat i cizojazyčné uživatele?

F. Drápal: Předpokládáme, že JIS oslovuje především uživatele, kteří nejsou s místem obeznámeni – a těmi jsou ve velké míře právě zahraniční návštěvníci Prahy. JIS se bude tedy důkladně zaměřovat na tuto uživatelskou skupinu.

F. Brašna:

1. Hovořilo se o kódovém označení výstupů z vestibulu metra. Bude toto značení přístupné i osobám nevidomým a slabozrakým – tj. bude mít také akustický výstup?
2. Aplikace PID Lítačka je v současné době pro nevidomé a slabozraké nepřístupná/nepoužitelná – plánuje se její zpřístupnění?
3. Označníky na některých zastávkách MHD mají více odjezdových míst (označnicků, nástupních hran), které pro nevidomé nejsou odlišitelné.
4. Upozorňuji, že v zahraničí většinou nemají tak propracovaný systém přístupnosti veřejného prostoru pro osoby nevidomé a slabozraké, jakým se honosí Česká republika.
5. Na některých nově upravovaných zastávkách jsme zaznamenali, že nebyly provedeny signální pásy k označnickům.
6. Zaznamenali jsme, že po výkopových pracích prostor často není uveden do původního stavu z hlediska provedení hmatových prvků.

F. Drápal k otázkám č. 1, 2 a 3): Je s tím počítáno – kódové označení výstupů a rovněž jednotlivá nástupiště povrchové veřejné hromadné dopravy budou propojeny s aplikacemi, které budou přístupné rovněž pro nevidomé a slabozraké osoby.

J. Mach k otázce č. 6): Povinnost uvést prostor do původního stavu je standardní součástí smlouvy se správcem komunikace – pokud toto nebylo dodrženo, věc bude reklamována. Někdy je možnost se domluvit s investorem prací dokonce na tom, že do prostoru bude něco – např. chybějící hmatové prvky – doplněno, je to však otázka jednání. Otázka, kdo kontroluje místo po dokončení prací, závisí na tom, v jakém režimu se práce odehrávaly. Pokud se jedná o akci v rámci stavebního povolení, při kolaudaci by toto měl kontrolovat příslušný stavební úřad.

Návrh usnesení: Komise doporučuje k realizaci Jednotný informační systém v Praze dle předložené realizační studie, přičemž upozorňuje na nutnost konzultačního zapojení široké odborné veřejnosti pro zajištění přístupnosti informací v souladu s principy bezbariérového užívání dle platné legislativy. **Hlasování:** 6 pro, usnesení bylo schváleno.

Ad 2) Barevnost prvků na veřejných prostranstvích v Praze

- téma uvedla K. Klímová vč. rekapitulace projektu Katalog prvků na veřejných prostranstvích v Praze.

1) Jaké jsou požadavky na barevnost prvků ve veřejném prostoru z hlediska platné legislativy?

D. Lanzová: odkazují na vyhl. č. 398/2009 Sb., která ukládá požadavek na kontrast prvků. Pro specifikaci lze použít EU i české ISO normy, např. EN 17210 (těsně před schválením). Otázka toho, zda je EU norma z hlediska vyhlášky právně závazná, by měla být položena MMR ČR. Jestliže právní předpis odkazuje na nějakou hodnotu, tato se stává právně závaznou, ale citovaná vyhláška se na žádnou konkrétní normu nebo jinou hodnotu neodkazuje – její použití je tedy logické, ale o názor na právní závaznost je třeba požádat odpovědné ministerstvo.

J. Černý: je třeba dbát na smysl a účel právního předpisu.

2) Jaké jsou požadavky uživatelů vyplývající z praxe?

J. Černý: důležité je konzultovat se všemi typy uživatelů – nároky např. slabozrakých osob a osob s intelektuálním znevýhodněním se diametrálně liší. Je třeba konzultovat konkrétní prvky v konkrétním prostoru.

F. Brašna: důležitý je kontrast prvku samotného (barva písma a barva pole, kde je nápis umístěn), ale i kontrast celého prvku vůči jeho okolí. Existují na to metodiky.

D. Lanzová: Velmi důležitá je viditelnost všech účastníků silničního provozu.

K. Klímová: velmi oceníme informace o konkrétních optimálních řešeních barevnosti prvků ve veřejném prostoru, budou zohledněny v rámci vytváření Katalogu prvků na veřejných prostranstvích v Praze.

D. Lanzová: Odborná veřejnost považuje za velmi důležité dodržovat kontrastní zbarvení zábradlí. Nekontrastní bezpečnostní prvek se stává naopak hrozbou a bariérou. Považuji za vhodné v tomto tématu konzultovat rovněž Polici ČR a čerpat informace ze statistiky nehodovosti.

I. Šestáková: Jeden z našich doktorandů se otázkou viditelnosti prvků ve veřejném prostoru podrobně zabývá: Blanka Navrátilová, Univerzální design a přístupnost staveb městské hromadné dopravy <https://dspace.cvut.cz/handle/10467/67726>

J. Heroudek k bodu 2) jednání: Přivítal bych diskuzi nad barevností prvků ve veřejném prostoru s kolegy na IPR, např. v rámci řešení na Karlově náměstí, nejlépe ještě do konce roku 2020. Za velmi důležitou rovněž považuji otázku barevnosti zábradlí.

F. Brašna: máme zpětnou vazbu od uživatelů na nevýraznou barvu zábradlí a jeho řešení (např. skleněné výplně) i na jiných místech v Praze, např. Vinohradská třída mezi Florou a Želivského.

J. Mach: Téma barevnosti prvků nastolil právě IPR, a to proto, aby bylo nalezeno co nejlepší řešení pro všechny. Proto jsme toto téma představili na této komisi. Nejlepší příležitostí k další diskuzi bude, až nám kolegové z IPR představí výsledek projednávání tématu barevnosti prvků v rámci řešení Katalogu a návrh řešení.

K. Klímová: jednou z otázek, kterou se dlouhodobě zabýváme, je bezpečné překonávání tramvajové trati mimo signalizované přechody pro chodce, zejména osobami nevidomými; je možno tento problém předložit kolegům z Operátora ICT jako projekt Smart City. Prosím o vaše zkušenosti z této oblasti, případně příklady technických řešení z praxe.

Ad 2) Různé

J. Černý k rekonstrukci Vítězného náměstí: kdy budou k dispozici upravené podklady?

K. Ullmannová: studie bude upravena na základě došlých připomínek, bude dopracována do konce roku 2020 a poté předložena Radě HMP. Vypořádání připomínek této komise bude předáno.

D. Lanzová: během covid opatření na jaře 2020 bylo, mimo jiné, znemožněno do vozů veřejné hromadné dopravy nastupovat předními dveřmi a byl pro cestující uzavřen přístup k předním sedadlům, kde je také prostor pro cestování s vodícím psem. Mám dojem, že informovanost uživatelů o těchto přechodných opatřeních je nedostatečná. Nejsem si jistá, že je systém sjednocen v rámci celého PID (Praha vs. Středočeský kraj).

F. Brašna: po dohodě s DPP jsou nastavena pravidla pro cestování osob nevidomých a slabozrakých, různá dle technických možností různých vozidel, je třeba počítat i s tím, že dopravu v Praze zajišťují různí dopravci. Obecně platí, že by tuto nestandardní situaci měl vyřešit řidič.

J. Černý: uživatelé mají možnost si na tuto výjimečnou situaci zvykat již od března 2020, problém může být přeučit vodící psy. Někdy řeší řidiči situaci dle svého nejlepšího svědomí, ale chybně – např. přejíždějí označnick a „nastavují“ nevidomému první otevíratelné dveře – to ale může generovat další zmatek.

F. Drápal: V rámci mé osobní zkušenosti, jak cestujícího, tak řidiče, jsem nenarazil na situaci, kdy by se řidič s podobnou situací nevyrovnal. Pokud tato nastane, prosíme o informaci o konkrétním spoji, místě a čase – můžeme se pak zaměřit na konkrétního řidiče.

D. Lanzová: M. Prager nás před časem seznámil se zkušenostmi z požáru v domě zvláštního určení v Praze 14 – Černý Most. Na základě této zprávy se věci začal věnovat Hasičský záchranný sbor, je zpracovávána studie (dokončení se předpokládá do konce roku 2020). Myslím, že by bylo vhodné výsledky studie představit na této komisi.

J. Mach: Rádi toto téma zařadíme do programu jednání některé z příštích komisí.

L. Mráz: Chci upozornit na otázku přepravy osoby na vozíku v nových vozidlech autobusů v pražské MHD – zajíždění do prostoru určeného osobě na vozíku je velmi komplikované.

K. Klímová: na tuto skutečnost již od počátku upozorňovali kolegové z DPP – výsledné řešení je kompromis mezi požadavkem na přepravu více než jednoho vozíku ve vozidle, limity technických požadavků na vozidla MHD a možnostmi realizace výběrového řízení na veřejnou zakázku.

J. Černý: prosím o propojení s kolegy na DPP, touto věcí se zabývám v rámci monitoringu dodržování práv osob se zdravotním postižením.

Datum příštího plánovaného jednání komise: 4. 11. 2020, jednání proběhne pravděpodobně online.

Ing. Jan Heroudek

předseda Komise Rady HMP pro pěší a bezbariérovost

Zápis provedla: K. Klímová

Zápis ověřil: J. Mach